

Horoměřice – rozcestí turistických cest

Každý si může vybrat, na sever, na jih, na východ nebo na západ, je to jedno. Šárka, Lysolaje, Kozí hřbety, Roztoky, Suchdol nebo Únětice, splést se nemůžete, je to vyhledávaná rekreační oblast Prahy, všechno zajímavé cíle. A co my turistická parta z jedničky, kterou cestu si vybereme dnes? Tentokrát z Horoměřic na severovýchod, přes Kozí hřbety a kostelík svatého Václava do Starého Suchdola.

Sešli jsme se na Bořislavce na metru a hned jsme dokázali dopravnímu podniku, že poslat pro nás v 10:30 jenom krátký autobus není dobrý nápad. Pětadvacet lidí turistické party, dva psi a k tomu běžní cestující, ti již většinou museli stát. Ale přežili to, když jsme asi po deseti minutách vystoupili, měli poloprázdný autobus jenom pro sebe. Jsme v Horoměřicích před zámekem. Na první pohled to není ani Hluboká ani Lednice, ale není divu, kdysi v 18. století byl přestavěn z místního hospodářského dvorce, ten punc bývalého statku mu zůstal, tak ta barokní přestavba je asi zřetelnější uvnitř.

Jsme v Horoměřicích před zámekem

Proti zámku je základní škola a Obecní úřad, stačilo přejít rušnou komunikaci. Bylo by škoda se tady nezastavit. V malém parčíku před budovou úřadu si tady připomínají horoměřické občany padlé v 1. světové válce. Zajímavý pomník byl v roce 2013 rekonstruován, znovu slavnostně odhalen a doplněn o oběti 2. světové války. Nezbyvá než doufat, že to byla úprava poslední.

Protilehlý pomníček připomíná známého českého cestovatele, zahradníka, botanika Benedikta Rézla 1824 – 1885 přezdívaného **Don Benito, vášnivého lovce a sběratele orchidejí**, horoměřického rodáka.

Na budově Obecního úřadu je pamětní deska další osobnosti, Čestného občana Horoměřic, bojového letce druhé světové války **brigádního generála Pavla Vranského. Účastníka bitvy u Tobruku**, nositele bezpočtu vyznamenání, našich i zahraničních. Ani po válce létání neopustil a ještě krátce létal pro ČSA. Po roce 1945 žil trvale v Horoměřicích. Dožil se tady obdivuhodných 97 let.

Don Benito slavný lovec a sběratel orchidejí

Hrdina od Tobruku bojový letec Pavel Vranský

Jenom pár desítek metrů za obecním úřadem jsme se zastavili na místě připomínajícím událost zdánlivě vzdálené minulosti. Stojí tu za plotem dětského hřiště na zvýšeném podstavci **litinový kříž se zlateným tělem Krista**. Tou událostí byla vůbec největší vojenská bitva na území Čech, bitva u Hradce Králové z roku 1866. Střetlo se tu na bitevním poli neuvěřitelných 420 tisíc vojáků a dragounů podporovaných 1500 kanóny. Bitva měla 50 tisíc obětí. Poražená rakousko saská armáda se stáhla a vítěz, Prusové, se pomalu vraceli domů. Jedna jejich část přes Horoměřice. Tady ve státcích kolem dnešního zámku se nakrátko ubytovali. Při odchodu za všechno zaplatili. Těmito penězi zdejší sedláci zaplatili památník těch dramatických let druhého pololetí 19. století. Stál 34 zlatých 16 krejcarů.

Litinový kříž se zlaceným tělem Krista a dávno již opravené staré horoměřické statky

Opustili jsme obecní úřad a vydali se ulicemi Horoměřic na jejich východní okraj. Původní vilová zástavba se postupně mění v řady na poli postavených atypických paneláků, škol a mateřských školek.

Mezi nimi lehký přehlédnutelný keltský menhir, vlastně jeho torzo. Měl by tu být z dob, kdy Keltové přišli do Čech, někdy kolem tří set let před naším letopočtem. Původně byl přes metr vysoký a jeho odhadovaná váha byla více jak 1,5 tuny. V roce 1995 byl poničen, zlomen a jeho horní část, přitěsaná do tvaru hlavy s naznačeným obličejem byla ukradena. Struktura kamene, spečený arkozovitý pískovec by měl dokazovat dobu jeho původu. Historici to ale zpochybňují.

Poničený keltský menhir u školky

Zástavba před námi se opět mění, nové soukromé vily se dál a dál zakusují do polí, nově vzniklá ulice se jmenuje Nad Prahou. Není divu, jsme ve výšce kolem 320 metrů nad mořem a pod námi je část Suchdola Výhledy. Pražský hrad s chrámem svatého Víta jsou odtud jako na dlani. Dnes ovšem sluníčko slušně hřeje, ale zároveň se snaží prorazit bílou deku oblaků, snížilo dohlednost na polovinu, tak tedy výhledy na Prahu budou někdy později.

Přešli jsme lesem pokrytou Velkou Skálou, výškový bod 325 metrů a postupujeme na sever, nalevo, napravo, všude se něco staví, vily, rodinné domy. Minuli jsme zahrádkářskou kolonii a před námi jsou Kozí hřbety, 800 metrů dlouhý skalnatý hřeben. V roce 1928 se tady našel unikátní bronzový poklad. Šest dýk a příslušenství. Je to nejvýznamnější nález ze starší doby bronzové ve střední Evropě. A také jeden z dalších důkazů o zdejším osídlení, asi 2 tisíce let před našim letopočtem. Podle míst nejvýznamnějších nálezů z těch dob bylo osídlení pojmenováno jako kultura Knovízská a Únětická.

Vydali jsme se po stezce do skal. Kdysi to byl holý skalnatý hřeben, dnes jednotlivé skalní útvary a věže vyčnívají z náletového zalesnění. Ta nejvyšší skaliska postupně vystupují z hustého porostu.

Zastavili jsme se u Jihozápadní skalní věže. Je to horolezecký terén. Skupina pod vrcholkem ovšem žádní horolezci nejsou ale turistická parta z jedničky. Ti nejodvážnější šplhají až na vrchol skalní věže. Odměnou je rozhled na Únětice a Přírodní památku údolí Únětického potoka.

Tak šlapeme vzhůru, když tam kdysi mohly vylézt i kozy

Všichni jsou již v pořádku dole a společně pokračujeme lesem, až k planině ze které je pohodlný výhled i pro ty, co hrát si ve skalách na kamzíky je již daleko za hranou.

Kozí hřbety jsou za námi, les a naše pěšina končí překvapením, drátěnou překážkou, páskou, zkrátka uzávěrou a za tím, jakýmsi na první pohled nepochopitelným stavenišťem. Naše další zastavení kostelík svatého Václava s bývalým morovým hřbitovem je uvězněn uprostřed stavby. Vrátit se do Horoměřic? To se rozhodně nechystáme, jdeme dál, nebude to naše první překonání nastraženého zákazu, navíc je potřeba zjistit co se tady vlastně staví. Informace od dělníků je skoro neuvěřitelná, bude to obrovské kolumbárium, současně se opravuje zeď morového hřbitova a všechny okolní cesty včetně těch nových. **Tak kostel svatého Václava alespoň přes stavbu kolumbária takto z dálky.**

Pokračujeme cestou starým Suchdolem i tady se dá najít něco zajímavého. Třeba proti malé kapličce původní hasičská zbrojnice z roku 1928. Sbor dobrovolných hasičů tady v Suchdole byl založen již v roce 1890 a byl zaštitěn heslem: „**Bližním k ochraně – vlasti ku cti**“.

Zbrojnice hasičů v Suchdole – původní stavba – skromná tabulka na zdi, všimne si ji málokdo

Kousek od zbrojnice stále ještě stojí snad vůbec nejstarší statek v okolí Prahy, **Brandejsův statek**. Ten byl založen v letech 950 – 970. Je pojmenován po českém statkáři Alexandru Brandejsovi. Ten zde hospodařil v letech 1874 až 1899. Brandejs byl mecenášem českých výtvarných umělců, kteří se u něj na statku scházeli. Třeba Mikoláš Aleš ten žil na statku dokonce dva roky a právě zde vytvořil cyklus dvanácti lunet pro Národní divadlo. Z Brandejsovi stáje také pocházel hřebec Ardo podle nějž vytvořil Josef Václav Myslbek koně pro sousoší svatého Václava na Václavském náměstí. Ke statku náleží rozsáhlé pozemky, ty i dnes slouží jako koňské výběhy. V celém areálu statku dnes hospodaří jezdecký klub.

Od statku ulicí Pod Rybníčkem se blížíme k našemu poslednímu zastavení. Ještě zdolat kopec před námi a jsme nahoře u pomníku Mikoláše Alše a zároveň před školou Mikoláše Alše pro 650 žáků.

Pomník Mikoláše Alše, reliéf a pamětní deska na bulžňíkových kamenech z Kozích hřbetů, autorem je akademický sochař Antonín Lhoták. Pomník byl odhalen v roce 1952.

Náš výlet tady u autobusů MHD končí, za příjemného předjarního počasí to zvládli všichni, pětadvacet turistů a dva psi. Tak ještě společná fotka ať má z nás ten Aleš radost a jede se do Prahy.

V pátek 18. března 2022 v Horoměřicích a Suchdole

Vycházku připravili Mirek a Zdenka Bernátovi, fotky pořídily Jiřina Žipková a Ivana Sklářová